

ច្បាប់ល្បីកថ្មី

១ - អ្នកព្រះភិរម្យ	ភាសាអ៊ុំខ្ញុំ	បង្គំនឹកគុណ
ព្រះពុទ្ធព្រះធម៌	ព្រះសង្ឃជាមុន	គុណតាមហោរា
	មាតាបិតា។	
អុបជ្ឈាយ័យជាធំ	កាលចាប់ដៃខ្ញុំ	អោយធម៌កេសា
អនុសាវន	ព្រះកម្មវាចា	គុណតូអត្វា
	ទាំងសាមសិបបី។	
ខែចែត្រឆ្នាំច	ចត្វាស័កក	កតិកាការ្យថ្មី
លើច្បាប់ប្រដៅ	កូនចៅប្រុសស្រី	តូចក្តីធំក្តី
	ចូរស្តាប់គ្រប់គ្នា។	
ដ្បិតមនុស្សអិលូវ	យកខុសជាត្រូវ	យកឆ្គួតធ្វើជា
អំពើអាក្រក់	ឡើងឡូក់លីលា	ប្រហើនពានពារ
	អាងមាសអាងប្រាក់។	
៥ - អាងព្រើលអាងប្រាជ្ញ	អាងកោងអាងកាច	អាងកាប់អាងចាក់
អាងជើងអាងដៃ	អាងវាយអាងធាក់	អាងគុកច្រវាក់
	អាងម៉ាស៊ីនកាត់ក។	
អាងសុទ្ធតែខុស	កូនអើយចាំចុះ	អាងនោះមិនល្អ
អ្នកគិតអោយល្អិត	ដ្បិតស្រុកលោកក្រ	ប្រមាណតំណ
	តទៀតទៅមុខ។	

សាសនានៅឆ្ងាយ	លែងបានសប្បាយ	មានតែកើតទុក្ខ
កើតទាន់លោកីយ៍	លឺតែទំនុក	ដំណែលអាពុក
	ចូរចាំគ្រប់គ្នា។	
អ្នកជឿពាក្យចាស់	ជឿចាំអោយណាស់	កុំធ្វើបំពារ
អ្នកហ៊ានស្បែកដាច	អ្នកខ្លាចស្បែកជា	មនុស្សចោរប៉ោបៀ
	កុំយកខ្លួនបៀត។	
ឃើញវិកតេស្ត	ទោះបីមានក្រ	យកគេជាញាតិ
គួររាប់អ្នកក្រៅ	ដៅអ្នកអែទៀត	រាប់រើសមារយាទ
	សុចរិតត្រឹមត្រូវ។	
១០ - រៀនបទរៀនបាទ	កុំកោងហួសខ្នាត	កុំភ្លាត់ខុសផ្លូវ
កុំភ្លើនភ្លេចម៉ែ	កុំប្រែហួសឌី	ឃើញចាស់សក់ស្កូវ
	កុំស្ងប់មើលងាយ។	
បន្ទន់អាត្មា	ខ្លាចមេខ្លាចបា	ខ្លាចតាខ្លាចយាយ
បំរើមហាក្សត្រ	ប្រយ័ត្នស្តេចទាយ	ពាក្យពិតទំនាយ
	រលាយកេរ្តិ៍ឈ្មោះ។	
ពាក្យស្តេចពាក្យគ្រូ	មានប្រែមានជូរ	កំរពិពោះ
ជូនទាយអោយទាប	ជូនទាយអោយខ្ពស់	ទាយអោយសក្តិយស
	ទាញចុះកុំខឹង។	
បំរើមើលភេទ	ចំណាំព្រះនេត្រ	ហេតុខ្លួនអោយដឹង
ខ្លួនខ្ជិលហែព្រើល	លោកមើលសំលឹង	សំលក់អោយប្រឹង

	ខំប្រិតសូត្ររៀន។	
បំរើមើលពុត	ប្រាជ្ញាអោយមុត	ស្មារតីអោយមាន
បើខ្លៅអោយប្រាជ្ញ	បើខ្លាចអោយហ៊ាន	ចង់បានរបៀន
	កុំអៀនកុំខ្មាស។	
១៥ - ពុតលោកថាធំ	ជ្រដោប៉ុនភ្នំ	អែងមើលមិនច្បាស់
បំរើលោកណា	លោកហ្នឹងជាម្ចាស់	លោកស្អប់អ្វីណាស់
	ប្រាសចោលអោយឆ្ងាយ។	
កុំឈមឈរជិត	កុំយកធ្វើមិត្ត	ភ្លាត់ខ្លួនអន្តរាយ
បើប្រពន្ធកូន	បងប្អូនចៅហ្វាយ	អាពុកឬម្តាយ
	អោនកាយប្រតិបត្តិ។	
អ្នកកុំមើលងាយ	ឃើញគេរឹករាយ	ព្រួយខ្លួនប្រយ័ត្ន
ត្រកូលញាតិដៅ	កូនចៅមហាក្សត្រ	ស្មើធ្វើមប្រមាត់
	ប្រមាថមិនបាន។	
ទោះអ្នកដទៃ	អ្នកព្រៀងអ្នកព្រៃ	ដែលលោករាប់អាន
កុំថាតែមនុស្ស	ទោះសត្វតិរិច្ឆាន	អែងស្អប់មិនបាន
	ជួយថែរក្សា។	
របស់រឺទ្រព្យ	ដែលជាសំអប់	កុំបាច់សំអាត
ទ្រព្យណាសំលាញ់	អស់អញអោហាត	ចូរចៅសង្វាត
	ជួយថែរក្សា។	
២០ - កុំជិះកុំជាន់	ស្មៅផ្ទៃអាចមាន់	ពាក្យចាស់អុបមា

បុរាណហៅថ្មី	ពីបីប្រការ	កុំស៊ីត្រង់ណា
	ដុះដាក់ត្រង់ហ្នឹង។	
សាច់សាលាហិត	កុំផ្តួលផ្តេកផ្តិត	ផ្តួចទោសកើតថ្មី
អាពុកផ្តៃផ្តាំ	ចូរចាំចេះថ្មី	សាច់ថ្លើមសូតថ្មី
	និងស្បែកខាងក្រៅ។	
សាច់សូតក្នុងខ្លួន	ទុកស្មើបងប្អូន	ប្រពន្ធកូនចៅ
សរសៃនិងស្បែក	ចែកជាញាតិជៅ	ខ្ញុំស្រីខាងក្រៅ
	ជាស្មៅអាចមាន។	
ស្រីខ្ញុំកំដរ	បើឃើញរូបល្អ	កុំលូកលាន់
កុំលូចលបលេង	ក្រែងម្ចាស់គេទាន់	កុំភប់កុំកាន់
	អាចអន់អាត្មា។	
បើអ្នកមានយស	មានសក្តិខ្ពង់ខ្ពស់	គាប់នឹងរាជការ
ធ្វើធំធ្វើថី	មន្ត្រីមានត្រា	ព្រះហ្លួងអុកញ៉ាំ
	សាលាកុងប្រ៊ីយ៉ា។	
២៥ - ចេះច្បាប់បារាំង	កុំភ្លេចសច្ច៍	កតញ្ញូ ខន្តី
កុំឆ្អឹងហួសមាឌ	ភ្លេចញាតិប្រុសស្រី	ជំនុំកាត់ក្តី
	យកអុបេត្តា។	
កុំកាន់លីហាលោ	កុំកាន់លោភោ	ទោសោមោហោ
កុំដក់អាភៀន	កុំឃ្លានដឹកស្រា	កុំស្អប់ត្រង់ណា
	សច្ចាយកត្រង់។	

ល្អឯលោមពិសោធ	កុំឆបញ្ឆោត	បញ្ចូលអោយបង
អោយបែកអោយបាក់	ពាក្យសត្យពាក្យសង្ឃ	កូនអើយផ្ចិតផ្ចង់
	តំរង់ស្មារតី។	
កុំភ្លើនឃើញប្រាក់	កុំភ្លើភ្លាត់សក្តិ	ធ្លាក់ទៅអវចី
កាន់ធម៌ទសពិធរ	វិតឡើងរាសី	គាប់ពីលោកិយ
	ដល់បរលោកនាយ។	
អ្នកក្តីជាភ្លើង	កុំកាត់ជាន់ជើង	អ្នកម្ខាងមើលងាយ
ចៅក្រមជាទឹក	រលឹករំលាយ	កុំជេរកុំវាយ
	បង្ខំនាំខុស។	
៣០ - ចោរលួចចោរប្លន់	វីចោរស្ម័គ្រស្មន់	តណ្ហាស្រីប្រុស
កុំស្អប់ខាងណោះ	បញ្ឆេះខាងណោះ	ល្ងងលោមបញ្ឆេះ
	បញ្ចូលចិត្តក្តី។	
កុំដុតអោយក្តៅ	ថើឃើញអ្នកខ្លៅ	ប្រាជ្ញាគ្នាខ្លី
កុំឃើញប្រាក់ប្រុស	បន្តុះខាងស្រី	ថើកាន់ច្បាប់ថ្មី
	កុំចោលច្បាប់ចាស់។	
កុំជៀលអ្នកស្រែ	ត្រកូលអែងខ្មែរ	កុំប្រែក្រលាស់
ក្រលេកមើលគុណ	ទន់ខ្លួនសំពះ	កុំធ្វើអ្នកណាស់
	កុំគុះអ្នកក្រ។	
អ្នកកុំភ្លេចគុណ	គ្រូលេខនព្វន្ត	គ្រូសូត្រអក្សរ
កុំចាប់ដៃទាញ	គំនាប់ឯកក	កុំជជែកត

	ស្មើមិត្តសំលាញ់។	
រាស្ត្ររត់ចូលជ្រក	សូរសាចទៅមក	កុំអើងអែងអញ
ពាក្យពុំពិរោះ	គេកើតម្នាញ់	គេដៀលផ្ទាល់ផ្ទាញ់
	អន្តរាយកេរ្តិ៍ឈ្មោះ។	
៣៥ - កុំឆ្អឹងអាងបុណ្យ	ស្រដីអោយទន់	ពោលពាក្យពិរោះ
ខ្លួនអ្នកនឹងឆ្អឹង	នឹងឡើងសក្តិយស	កុំឆ្លៀតនាំឈ្លោះ
	ញុះញង់អ្នកធំ។	
កុំស្អប់អ្នកតូច	បើឃើញគ្នាខូច	គួរគិតប្រមុំ
ទោសគ្នាតិចតូច	ផ្លូវឡើងជាធំ	ផ្សែងពូតជាជុំ
	ផ្លុំឆេះជាភ្លើង។	
កុំភ្លើនភ្លេចខ្លួន	ចេះសាសន៍ចិនយូន	កុំចោលខ្មែរយើង
កុំធ្វើក្រអើត	កុំពើតកុំពឹង	កុំពាក់ស្បែកជើង
	ចូលវត្តលោកសង្ឃ។	
ដោះមួកដាក់ឆត្រ	អោនកាយប្រតិបត្តិ	លំអុតអោនអង្គ
កុំស៊ីតាមឃ្លាន	កុំហ៊ានតាមចង់	កាន់ច្បាប់ស្រុកហ្វូង្ស៍
	កុំបង់សាសនា។	
កុំចង់ឆ្អឹងពេក	កុំលើកដំណែក	ហួសមេហួសបា
តែងខ្លួនអោយល្មម	មើលពូជពង្សា	សង្ខេបនិដ្ឋិតា
	រឿងផ្តប់បុណ្យសក្តិ។	
៤០ - បើទៅជារាស្ត្រ	ប្រាជ្ញាវៃឃ្លាស	គួរវាសន្តកន្លាក់

អោយឆ្លៀតវែកពុន	បើធ្ងន់សុំដាក់ អោយគ្រាន់ទាន់ចាយ។	ខំរកមាសប្រាក់
រាជ្យបារាំងសេស	កូនកុំប្រហែស	កុំផ្ទុមរូបកាយ
ដើរគិតដេកគិត	ជួញដីតជួញឆ្ងាយ ស្រេចនៅមានទ្រព្យ។	បើចង់សប្បាយ
រាជ្យហ្លួងពីមុន	រកស៊ីវែកពុន	មានក្រតាមភ័ព្វ
រាជ្យលោកអិលូវ	ត្រូវខំអោយញាប់ ខ្មោះជើងខ្មោះដៃ។	តែខ្ចីលច្រើនជាប់
តាំងពីឆ្នាំច	ចាំជាដំណ	ទំនិញឡើងថ្លៃ
ចងក្បិតអោយតឹង	ប្រឹងកុំសំចៃ កុំអោយក្រខ្សត់។	សញ្ជឹងយប់ថ្ងៃ
បើចង់ស្រាលខ្លួន	រៀនសូត្រអោយមួន	អោយមាំអោយស្ងាត់
កុំចេះស្នាក់ស្នើ	ល្ងីល្ងើអិតបទ ប្រាក់រត់តាមហៅ។	បើចេះប្រាកដ
៤៥ - កុំផ្ទុមកំលាំង	កាប់ដឹកចូកចាំង	កុំថារងារក្តៅ
រៀនអ្វីអោយឆ្អិន	កុំអោយខ្លោចនៅ ក្រក្រៅសន្តាប់។	កុំដេកតែខ្លៅ
បើល្ងង់អោយចេះ	រករៀនគំរិះ	រិះរកតំរាប់
អិឆ្នើឆ្វេងស្តាំ	កុំចាំគេប្រាប់ រៀនមើលអោយស្តែង។	រៀនស្តីរៀនស្តាប់

កើតមកជាមនុស្ស	ទាំងស្រីទាំងប្រុស	មិនដែលចេះអែង
បើក្រអោយមាន	វិញ្ញាណចេះក្រែង	គិតគ្រប់កន្លែង
	កុំដេកតែក្រ។	
កុំប្លន់កុំលួច	កុំខ្ជិលកុំខូច	កុហកឆ្ងរឆ
បោកប្រាសយកប្រាក់	ច្រវាក់ជាប់ក	កាន់មារយាទល្អ
	សុច្ឆរិតត្រឹមត្រូវ។	
កូនអើយរកស៊ី	កកាយធរណី	ធ្វើស្រែយកស្រូវ
កុំតាមអ្នកណា	បាតាមតែអូរ	លើកភ្លឺជិតផ្លូវ
	កុំស្រាស់បន្លា។	
៥០ - គេដើរយប់ថ្ងៃ	មុតជើងមុតដៃ	ដឹងចៀសទៅណា
ចៀសចុះជាន់ស្រូវ	ហើយជេរផ្កាសា	កូនម្តាយអាណា
	ស្រាស់ដើរមិនរួច។	
កុំយកគល់ឈើ	ទៅដាក់ពីលើ	ទោះធំទោះតូច
ដំពប់ជើងគេ	គេថាអែងខូច	ជេរជៀលដល់ពូជ
	ប្រដូចមេបា។	
លើកភ្លឺអោយធំ	បង្គាប់អោយមាំ	គាប់ភ្នែកទេវតា
ស្មើបានសង់ស្ពាន	នឹងមិនផលា	កើតសាធុការ
	អាយុយឺនវែង។	
កូនអើយធរណី	បើតាមគម្ពីរ	ដែលលោកសំដែង
កុំចង់បានធំ	ក្រមុំឆ្ងល់ឆ្ងែង	កុំលើកដីអែង

	លបដាក់ស្រែគេ។	
អំពើអាក្រក់	មួយចំរៀកសក់	ធ្លាក់ទៅនិរយេ
បច្ចុប្បន្នលោកិយ៍	កើតក្តីវាយជេរ	មិនដែលសុខទេ
	ព្រោះដីមួយហត្ថ។	
៥៥ - កុំជួញចង់ទាស់	ខូចខាតរបស់	អស់ទ្រព្យសម្បត្តិ
ចង់គង់ប្រយោជន៍	អោយចេះប្រយ័ត្ន	ពាក្យអូរមួយមាត់
	អោយគិតមួយម៉ោង។	
សំអាតផ្ចិតផ្ចង់	លើកភ្លឺអោយត្រង់	កុំលើកអោយកោង
អ្នកកុំប្រហែស	ក្រែងមានប្រហោង	លើកមើលទំនង
	ទំនាបទឹកហូរ។	
ចំនួនទឹកស្ទឹង	ទឹកព្រែកទឹកបឹង	ទឹកវាលទឹកអូរ
អ្នកលើលិចស្រូវ	ត្រូវបើកបង្ហូរ	អ្នកក្រោមកុំថ្ងូរ
	បន្ទុះហូសទៅ។	
រាំងរឹងថ្ងៃយប់	កុំអោយបាក់ជ្រៅ	ឆាប់លើកឆាប់ទប់
កត្តិកចេញខ្យល់	តំកល់ទឹកនៅ	បើចង់បានស្រូវ
	ស្រេចនៅត្រឹមថៃ។	
កុំយកគ្រាប់ភ្លោត	ទៅដាំទៅដោត	ពីលើភ្លឺស្រែ
ចិត្តគិតប្រមាណ	ចង់បានផ្កាផ្លែ	ដាំដុះដង្ហែ
	បង្ហិនខ្លួនអែង។	
៦០ - ដល់ភ្លោតឡើងគល់	ឡើងកើតនាំខ្យល់	ឆាងលូតឡើងវែង

ភ្នំរាស់ជាប់នីម	ក្របីជាប់ស្នែង	ទទើសទទៃទង
	ភ្នំរឆ្វេងមិនត្រូវ។	
ដល់ត្នោតវាធំ	មានស្លឹកវាទុំ	វាជ្រុះក្នុងស្រូវ
ស្រែឆ្ងាយពីផ្ទះ	ឃ្លាតណាស់ពីផ្លូវ	ទំរាំតែទៅ
	រលួយស្រូវអស់។	
កូនអើយកុំនោត	បើចង់បានត្នោត	ដាំដោយកៀនកោះ
ដីទូលចំការ	អែណាចនោះ	ដាំជារបស់
	ជាយជូររបង។	
របៀបចំការ	ថែទាំរក្សា	យូរៗស្រាស់ម្តង
ស្រាស់អោយត្រូវជូរ	មើលគួរសមផង	កុំបើកមុជឆ្លង
	ទៅស្រាស់ខាងក្រៅ។	
មិនគាប់ប្រសើរ	របងវាដើរ	អ្នកម្ខាងវាក្តៅ
កើតក្តីកើតក្តាំ	អស់ខោអស់អាវ	ខឹងអស់ញាតិដៅ
	ពីព្រោះចំការ។	
៦៥ - មួយទៀតរបង	ជិតផ្លូវអ្នកផង	គេទៅណាៗ
ធ្វើអោយទូលាយ	កុំរាយបន្លា	កាប់ឆ្កេះទាត់ឆ្ការ
	អោយឆ្ងាយពីផ្លូវ។	
កុំធ្វើចង្អៀត	ក្រែងយប់អាត្រាត្រ	ខ្លះមកខ្លះទៅ
ចៀសគ្នាមិនរួច	បើកបរកាត់ស្រូវ	ជេរម្តាយតាមផ្លូវ
	រហូតដល់ផ្ទះ។	

កូនអើយអ្នកចាំ	អ្នកកុំចងកម្ម	មានរៀនច្រើនណាស់
ជាតិក្រោយខ្ញុំខ្លួន	កខ្វះកខ្វាស	សូរចោលដីខ្លះ
	មិនខាតប៉ុន្មាន។	
កុំខ្លាចតែក្រ	ធ្វើវិកមិនល្អ	ច្រើនកើតអាស្ថាន
រអែករអោក	បាត់ញាតិសន្តាន	អិតគេរាប់អាន
	មានតែគេស្អប់។	
កាន់វិកអោយខ្ពស់	អោយខ្ពើមពាក្យឈ្មោះ	ទើបបានជាគាប់
យកឆោតដាក់ខ្លួន	ច្រើនមានគេរាប់	បើខ្លួនអិតទ្រព្យ
	កុំធ្លាប់ហ៊ានខ្លី។	
៧០ - គ្រប់ការសារពើ	ចង្ហែរកញ្ជី	កន្តាំងតៅល្អី
រនាស់រទេះ	គោសេះក្របី	បើបានជាខ្លី
	ខ្លីប្រាក់គេទិញ។	
យកមករកស៊ី	ខែមួយខែពីរ	សងប្រាក់គេវិញ
របស់បានយើង	ជាជើងជួញចេញ	អែទ្រព្យនោះមិញ
	ពេញជាទ្រព្យអែង។	
កុំខ្លីគេប្រើ	តែមួយដំណើរ	មិនយូរអង្វែង
ជូនជាបាក់បែក	ដដែកទាស់ទែង	សងគេមិនលែង
	ចាស់ផ្លាស់ជាថ្មី។	
កើតមកជាប្រុស	គិតអោយសព្វសុស	កុំអោយសល់អ្វី
បូសរៀនធម៌អាថ៌	សាស្ត្រាបាលី	បរលោកលោកិយ

	កុំបីចន្លោះ។	
សឹកមករកស៊ី	កកាយធរណី	ធ្វើជាគ្រហសុថ
កុហកជឿបុល	បំណុលរុំកោះ	ច្រើនគេដាក់ខ្លោះ
	អស់ស្រែចំការ។	
៧៥ - ធ្វើវាស្រូវរកស៊ី	ចិញ្ចឹមគោញី	ថែទាំព្យាបាល
ក្រហេតុពីខ្លួន	មានត្បិតអុស្សាហ៍	អ្នកមានប្រាជ្ញា
	មិនស្មើគំនិត។	
កំណើតសំណាង	សំណូមសូមសាង	កកើតពីគិត
ពីកាលជាតិមុន	បុណ្យព្រេងអតិត	កើតរូបគំនិត
	ទើបកើតសំណាង។	
អែមនុស្សសំណល់	ល្ងង់ល្ងើងឆ្ងល់	ទាស់ទែងក្មេងក្មាង
ដប់ឆ្នាំនេះហើយ	ប្រកាន់ម្យ៉ាងៗ	ខ្លះអួតសំណាង
	ខ្លះអាងគំនិត។	
កូនចៅប្រុសស្រី	រកប្រពន្ធច្តី	អោយរកស្រុកជិត
បើរកស្រុកឆ្ងាយ	អោយម្តាយពិនិត្យ	អោយត្រឹមត្រូវពិត
	ពូជពង្សវតារ។	
កូនអើយអ្នកចាំ	កុំជឿខែឆ្នាំ	កុំជឿតំរា
ពាក្យកូនទាំងឡាយ	កើតពីមនុស្សចារ	ពីដូនពីតា
	ចារតាមសំគាល់។	
៨០ - អ្នកជឿតែពូជ	អំបូរឆ្លាប់ខូច	វាខូចរាងរាល់

ពូជមានវាមាន	ពូជទាល់វាទល់	កុសលអកុសល
	យើងមើលមិនជាក់។	
ប្រពន្ធនិងប្តី	អាយុវែងខ្លី	យើងមើលមិនច្បាស់
កុំយកពូជល្បែង	ពូជភ្លេងអារក្ខ	បើម៉្លប់ង់ប្រាក់
	រកអាយុវែង។	
អំបូរពង្សពូជ	ត្រកូលធ្លាប់ខូច	វាខូចមិនលែង
ពូជចោរស្រីៗ	យកប្តីចិត្តអែង	មិនគិតកោតក្រែង
	ខ្លាចចិត្តមេបា។	
កូនចៅស្រីៗ	បើនឹងយកប្តី	អោយមើលកិរិយា
មួយភ្លេងអារក្ខ	មួយអ្នកបាណា	មួយអ្នកផឹកស្រា
	មួយអ្នកចង់ស្រី។	
មួយអ្នកក្រមាច់	លេងដោមលេងអាច់	ច្រើនអាយុខ្លី
ប្រកាច់ដាច់លក្ខណ៍	ជាន់អារក្ខព្រៃ	មួយគឺមន្ត្រី
	ធ្វើក្រមជំទប់។	
៨៥ - ជំទុយតែដើរ	មេស្រុកគេប្រើ	ទាំងថ្ងៃទាំងយប់
មានម្នាក់ខ្វះឆ័ត្រ	កំរមានគ្រប់	មួយទៀតកុំភប់
	ដួញប្រាំប្រការ។	
ប្រាកដជាខុស	លក់សត្វទាំងរស់	មិនចេះអនិច្ចា
សព្វសត្វអ្វីៗ	បក្សីបក្សា	ព្រាត់មេព្រាត់បា
	ទេវតាលោកលក់។	

លោកិយនេះខ្សត់	យម្ពបាលគេកត់	នៅស្ថានរក
មួយហូយអាប៉ាង	ប៉ោបៀគ្រប់មុខ	កូនអើយចាំទុក
	ក្រគ្រប់ប្រាំបី។	
អែអ្នកទាំងអស់	រកស៊ីម៉ែម៉ស់	ច្រើនជាងស្រីៗ
ប្រាជ្ញានោះវែង	គំនិតនោះខ្លី	ប្រពន្ធដេរស្តី
	អាងឈ្នោះបំពាន។	
នេះពូជអ្នកក្រ	រស់ទាំងគ្រជរ	ទាំងអត់ទាំងឃ្លាន
ធ្វើគុណនឹងគេ	រកគេសងគ្មាន	ហេតុនេះកុំរៀន
	ទាំងប្រាំបីផ្លូវ។	
៩០ - យ៉ាងអ្នកនេសាទ	មិនដែលសង្វាត	ធ្វើស្រែបានស្រូវ
ប្រព្រឹត្តសាងកម្ម	ប្រចាំរដូវ	រង្វេងខុសត្រូវ
	ព្យាយាមសំលាប់។	
អន្ទាក់ដង់កុក	អង្រ្កតឈ្នាងឈ្នក់	គ្រប់គ្រឿងប្រដាប់
ផ្អុកបៀត្រពាំង	ទប់បាំងបាចចាប់	ចោលស្រូវកណ្តាប់
	កណ្តុរកាត់អស់។	
កំពប់ខ្នាត់ខ្នាយ	ខូចខាតអន្តរាយ	មិនស្តាយស្រណោះ
យប់រវល់ប្របក់	ចង់បានត្រីវិស	ខែភ្លឺរវល់ឆ្លុះ
	ដើរដេញសំពោច។	
រកតែសប្បាយ	ដើរដេញទន្សាយ	ដើរចងសន្ទូច
អំពើអស់នោះ	ច្រើនខ្លះស្រូវពូជ	ធ្វើបានតិចតួច

	អាងជ្រៃគេស៊ី។	
កូនអើយបំណុល	ចងការជ្រើបុល	មួយឡើងជាពីរ
អ្នកភ្លេងអារក្ខ	ច្រើនទឹមគោញី	ធ្វើស្រែមួយពីរ
	ធ្វើសោះតែខាន។	
៩៥ - ថ្ងៃដេកក្រកាត់	យប់លៀងអារក្ខ	ឈឺឆ្កាលសន្តាន
គេស្តីគេពីង	នឹងឈប់មិនបាន	គេរករាប់អាន
	កាលមានធុរៈ។	
ផ្គុំបីក្នុងទ្រ	ស្រែកច្រៀងវាយស្ករ	មិនបានលុយកាក់
អែងពីងគេវិញ	គេគ្មានជំពាក់	ពីងបានម្នាក់ៗ
	ដោយសារអោយថ្លៃ។	
ឡើងត្នោតក្នុងស្រែ	កំរទានគេ	ដ្បិតដេកដល់ថ្ងៃ
ច្រូតកាត់ចង់ឆាប់	ជួលគេពេញថ្លៃ	ចំណេះចង្រៃ
	នាំខាតធ្វើការ	
អែខ្មោចអារក្ខ	ស្លាប់ដប់រស់ម្នាក់	ថ្វាយចេកថ្វាយស្រា
សំពះនឹកគុណ	ខ្មោចប្រេតជូនតា	មិនដែលអ្នកណា
	នឹកគុណអ្នកភ្លេង។	
អែអ្នកប្រមីក	ប្រមូលកនដឹក	ធ្វើភៀននឹងក្មេង
សំដីច្រើនតឹង	ស្រវឹងវង្វេង	ចំហរអូតក្មេង
	មិនចេះក្រខ្យត់។	
១០០ - អូតទាំងបំពាន	ដឹកថ្លៃលុយមាន	ដឹកថ្លៃលុយអត់

អែងចេះតែកិន	ចិនគិតតែកត់	ដឹកដល់កំណត់
	យកស្រែបញ្ចាំ។	
សល់ថ្នាលមួយពីរ	វាយគោស្មារស៊ី	មិនគិតខ្លាចកម្ម
ដឹកជ្រុលហូសល្បត់	អត់បាយរាប់ឆ្នាំ	អស់ស្រែបញ្ចាំ
	បញ្ចាំកូនទៀត។	
កំណើតដឹកស្រា	ដឹកផុតមេត្តា	ដឹកជ្រុលហូសមាឌ
អ្នកមួយដឹកស្ទើរ	លឿលឿចេះឆ្លៀត	ម្យ៉ាងដឹកផុតមារយាទ
	ច្រើននៅខ្ញុំចិន។	
វែកទឹកពុះអុស	វាទុញវាតុះ	ចាក់កែវដឹកសិន
ស្ងួតកែវខំអត់	សំពត់ខើចក្បិន	ទំរាំបាយឆ្អិន
	ចិនដូសហៅស៊ី។	
ឆ្ងាញ់តែម្នាក់អែង	ឆ្អែតហើយខំស្វែង	ខំលើកខំលី
ដងទឹកស្រោចគ្រប់	ស្រោចខ្លឹមម្ទេសដី	ខ្ញុំចិនម៉ែពីរ
	វិលទៅរាំងផ្ទះ។	
១០៥ - អែអ្នកចង់ស្រី	ប្រពន្ធពីរថី	ថាអែងអ្នកណាស់
គន់អែសំពត់	តែមួយបន្លាស់	ពាក់អាវបំណាស់
	កំរមានថ្មី។	
ផ្ទះលេចវាលល្វឹង	ជញ្ជាំងចងហ៊ឹង	ស្លាផ្ទឹរបាយសី
ខូចប្រេងក្រមួន	ម្លូស្លាបារី	កំលោះពីរថី
	ចោមពោមរៀនស្នែហ៍។	

រៀនស្នាលរៀនស្និទ្ធ	កើតក្តីពីក្តីត	ព្រួយចិត្តម៉ែអូរ
កូនអើយប្រពន្ធ	អាងមន្តពូកែ	ត្រូវគុករាប់ខែ
	អស់ស្រែត្រពាំង។	
ធម្មតាប្រពន្ធ	បានដោយសីលមន្ត	ដោយស្វាត់កំបាំង
រកស៊ីលៀនភ្នែក	បានវែកខ្វះឆ្នាំង	បានល្អិតឆ្នាំង
	នៅខ្លះចង្ហើរ។	
បាននេះខ្លះនោះ	ក្រហេតុពីព្រោះ	អាពុកម្តាយជេរ
បើចូលជំនុំ	មិនរម្យដូចគេ	អង្គុយវេះវេះ
	មិនហ៊ានហាលមុខ។	
១១០ -នេះពុតអ្នកក្រ	ចាំជាតំណ	តជាទំនុក
ប្រយ័ត្នជំនៀល	គេជៀលអាពុក	កូនអើយចាំទុក
	ចាំតកូនចៅ។	
រក្សាពូជពង្ស	បើខ្លួនល្ងីតល្ងង់	ស្តាប់ចាស់ប្រដៅ
កុំស្អប់អ្នកប្រាជ្ញ	កុំខ្លាចអ្នកខ្លៅ	បើមនុស្សនោតនៅ
	កូនអែងកុំភប់។	
កុំភ័យខ្លាចអត់	មើលអោយប្រាកដ	គួរយកគួរឈប់
គួរឈានគួរឈោង	តោងមើលអោយគ្រប់	កុំចេះតែងប់
	មិនស្តាប់អូរម៉ែ។	
រកថ្មីប្រពន្ធ	អោយគិតអោយគន់	អោយមើលចូនថៃ
ត្រកូលក្រឡុត់	ប្រាកដតាមខ្សែ	បីដូចឈើផ្លែ

	មិនដែលចេះក្លាយ។	
ជួរវង្សមធំតូច	ដើមក្រូចផ្លែក្រូច	ដើមស្វាយផ្លែស្វាយ
ពូជស្រីចោរក្បត់	មិនអត់សាហាយ	ពូជស្រីមេម៉ាយ
	ពីម្តាយដល់កូន។	
១១៥ - រើសពូជមិនខុស	ពូជសាំងនិងប្រុស	ទាំងអស់បងប្អូន
ពូជសែនមេបា	ពីតាដល់ដួន	ពូជល្អសុទ្ធសុទ្ធ
	ពីដួនដល់ចៅ។	
រករូបមិនក្រ	អាក្រក់ហើយស	មារយាទល្អហើយខ្មៅ
ស្រីក្មេងមានខ្មាស	ប្រដូចតាមដៅ	ចាស់ចង់ប្រដៅ
	មិនសូវខុសខាន។	
ពាក្យចាស់លោកថា	ធ្វើស្រែចំការ	ស្តាប់មហាសង្គ្រាម
ធ្វើម្តងខុសខាត	ធ្វើម្តងទៀតបាន	ធ្វើតាមប្រមាណ
	ប្រមើលទឹកភ្លៀង។	
រកថ្មីប្រពន្ធ	អោយគយអោយគន់	រើសរករូបរាង
ពូជថ្លៃល្មមយក	ពូជថោកល្មមរាង	រូបល្អរិកល្អៀង
	នាងកុំប្រសព្វ។	
ជាតិស្រីនិងប្រុស	បើបានជាខុស	ខុសទាល់ថ្ងៃងាប់
បើបានរូបល្អ	កំរមានភ័ព្វ	មានខុសមានតាប់
	ដូចស្រែចំការ។	
១២០ - មួយទៀតអ្នកចាំ	អាពុកចំណាំ	ទុកជាតំរា

កុំយកតំរាប់	កុំស្តាប់អាចារ្យ	បើនឹងរៀបការ
	កុំការប្រឆន្ទ។	
ប្រជែងវេលា	លឺស្តុរឆ្លើយគ្នា	ប្រទប់ប្រទូន
ស្រុកជិតភូមិផង	របងដោយខ្លួន	អាចារ្យអាងក្បួន
	ថាសុខសប្បាយ។	
កូនអើយអ្នកចាំ	យូរណាស់៤ឆ្នាំ	ព្រាត់ប្រាស់អន្តរាយ
ច្រើនស្លាប់បីនាក់	រស់ម្នាក់មេម៉ាយ	កូនឃើញតែម្តាយ
	មិនឃើញអាពុក។	
មានកាលស្លាប់ស្រី	ស្លាប់ចោលកូនខ្ចី	ប្តីនៅរងទុក្ខ
យកប្រពន្ធចៀត	កំរពេញមុខ	កូននិងអាពុក
	បែកគ្នាខ្ចាត់ខ្ចាយ។	
កូនចៅស្រីៗ	បើនឹងយកប្តី	កុំយកពោះម៉ាយ
សូរនៅម្នាក់អែង	បន្លែងនឹងម្តាយ	អាណិតរូបកាយ
	ស្តាយខ្លួនក្រមុំ។	
១២៥ - ហៅប្រុសអភ័ព្វ	ប្រពន្ធដើមស្លាប់	មានកូនតូចធំ
យកអែងជាចុង	បំរុងតែយំ	ច្រើនឈ្លោះជំនុំ
	ព្រួយចិត្តមែនអូរ។	
ហៅប្រុសចិត្តពីរ	ពិបាករកស៊ី	ញ៉ាំងញ៉ាំង
អែងនឿយស្ទើរស្លាប់	ផ្តាប់ចិត្តមិនត្រូវ	បីបួនរដូវ
	ខ្លួនអែងស្លាប់ទៀត។	

ចង្រៃខាងប្រុស	កូនអើយចាំចុះ	កុំយកខ្លួនបៀត
ស្រីណាខំយក	ស្រីនោះបង់មារយាទ	ប្រុសព្រួយខ្ទប់ធាតុ
	ខ្ទប់គ្រប់ជាបី។	
យកទៀតជាបួន	គ្រោះដល់ស្លាប់ខ្លួន	មេម៉ាយខាងស្រី
ប្រាកដមិនខុស	ប្រុសក្នុងលោកិយ	ស្វិនៅអត់ថ្កី
	ស្លាប់រស់រូបមួយ។	
ថើខ្លួនកំព្រា	រំពឹងមីងមា	រកស៊ីមិនព្រួយ
កាន់មារយាទល្អ	មិនក្រគេជួយ	បងអ្នកកូនក្លាយ
	រត់ចូលអោយប្រើ។	
១៣០ - ពោះម៉ាយមានបី	កុំយកធ្វើថ្កី	មិនគាប់ប្រសើរ
អាមួយស្រីលែង	ស្រីគេគ្រាន់បើ	ពោះម៉ាយក្លាយដើរ
	អាងលែងប្រពន្ធ។	
ពោះម៉ាយទាំងអស់	កុំយកអោយសោះ	ហៅប្រុសទូរជន
ទូរជាតិអប្រិយ	ស្រីកើតទុក្ខធ្ងន់	ហៅមួយជំនាន់
	ចំណាំមិនខុស។	
កំលោះចាស់យូរ	ចាស់ទុំគេប្តូរ	ល្មមព្រមយកចុះ
រកស៊ីមានបាន	សុខសាន្តអិតឈ្លោះ	ចំរើនរូបរស់
	អាយុយើនយូរ។	
កុំយកថ្កីប្តូរ	ថោករាសីខ្លួន	រកស៊ីមិនធ្ងរ
គេហៅអែងធំ	សមហៅគេពូ	ច្រើនខ្ជិលមូទូ

	ម៉ែម៉ែនឹងល្បែង។	
វាច្រើនមើលងាយ	ហៅស្តីនិយាយ	ហៅហាងហៅអែង
ខ្លួនយើងជាស្រី	ស្រដីអិតក្រែង	យល់គេប្អូនអែង
	អែងមើលងាយដេរ។	
១៣៥ - ពាក្យចាស់លោកចង	ប្តីទុកស្នើបង	ប្រពន្ធស្នើម៉ែ
មើលងាយរាល់ថ្ងៃ	ចង្រៃរាល់ខែ	រកស៊ីធ្វើស្រែ
	ច្រើនខាតគ្រាប់ស្រូវ។	
គួរយកប្តីបង	ពាក្យចាស់លោកចង	ទុកប្តីស្នើអូរ
ខ្លួនអែងប្រមាថ	ប្រតិបត្តិអោយត្រូវ	រាសីគង់នៅ
	ទេព្រឹក្សរក្សា។	
ប្រពន្ធនិងប្តី	ធំស្រេចនឹងស្រី	គត់គង់ភរិយា
ឈ្មោះហើយច្រើនខ្សត់	ស្រីអត់លក្ខណា	ប្តីខ្ជិលអុស្សាហ៍
	ព្រោះរឹកប្រពន្ធ។	
ជាតិស្រីមានលក្ខណ៍	ទេវតាពុំនាក់	កបកើតទ្រព្យធន
ប្រទេចដេរវាយ	ចង្រៃទូរជន	ជូរជាតិលើសលន់
	លើសលុបលើប្រុស។	
ហៅកាឡកិណី	វាយកូនដេរស្តី	មិនដឹងត្រូវខុស
ថើមានភ្ញៀវមក	រឹតរករឿងឈ្មោះ	អសោចសាយសុស
	រង្គោះធនធាន។	
១៤០ - រកស្រីមារយាទខ្ពស់	ចេះខ្ពើមពាក្យឈ្មោះ	ចេះទ្រាំអត់ឃ្នាន

ចេះស្លូតចេះកាច	ចេះខ្លាចចេះហ៊ាន	ចេះខ្មាសចេះអៀន
	កាចមានប្រាជ្ញា។	
កូនចៅស្រីប្រុស	ចំណាំទុកចុះ	ទុកជាតំរា
គួរយកតំរាប់	គួរស្តាប់ពុទ្ធដីកា	ព្រះអង្គទេសនា
	គាថាបួនបទ។	
រៀនគ្រាប់អ្នកប្រាជ្ញ	បើចង់ឈ្នះកាច	យកស្លូតសង្កាត់
ចង់ឈ្នះមនុស្សខឹង	អោយប្រឹងខំអត់	វាជេរវាហាត់
	វាស្បថលែងខឹង។	
ចង់ឈ្នះអសុភោះ	ស្តីលេងឡេះឡោះ	កុំធ្វើជាដឹង
យើងស្តីត្រង់ណា	អោយចំត្រង់ហ្នឹង	យើញរិកយើងរឹង
	ខ្លាចយើងខាងក្រោយ។	
ចង់ឈ្នះកំណាញ់	ក្រដេក្រដាញ់	សុំអ្វីមិនអោយ
បើបានចំណី	ហុចវាញយ។	តិចដោយច្រើនដោយ
	ក្នុងតែវាដឹង។	
១៤៥ - នេះមន្តព្រះពុទ្ធ	ប្រាជ្ញាអោយមុត	អោយគិតថ្លែងថ្លឹង
កុំកាចខុសខ្មាត	កើតខាតជ្រិតខឹង	កូនអើយខំប្រឹង
	កាន់ច្បាប់ទាំងបួន។	
កុំជួញវេលា	កុំតបតទល់	កើតទាស់គុំគូន
កូនណាកាន់បាន	កូននោះសុខខ្លួន	ទោសទាស់លែងជូន
	លែងជួបមួយជាតិ។	

បើមនុស្សវែកទូល	មកនៅចំណូល	ញ៉ែញ៉ាស់ធ្វើញាតិ
អោយមើលលែលក	កុំយកខ្លួនបៀត	វាទូលទៅទៀត
	អសារអិតការ។	
ចំណីចំណុក	បើអោយស៊ីចុក	អោយដោយមេត្តា
កុំអោយជឿខ្លី	ក្រែងខុសសន្យា	កើតទាស់កាលណា
	រើរែករត់បាត់។	
មនុស្សគ្មានកន្លែង	ខុសពីមារយាទអែង	មិនប្រុងប្រយ័ត្ន
តាមទាន់តឹងទារ	វាខឹងក្តៅក្តាត់	គុំគួនដោយស្ងាត់
	បំភ្លាត់អែងបាន។	
១៥០ - ហេតុនេះគួរគិត	គួរគូនពិនិត្យ	ច្បាស់សុំរាប់អាន
គួរអោយសុំអោយ	គួរខានអោយខាន	ត្បិតពាក្យបុរាណ
	មានពីរចំណែក។	
ចងទុកជាក្បួន	ចិត្តល្អក្រខ្លួន	នេះពាក្យមួយបែក
មួយទៀតចិត្តល្អ	មិនក្រយូរពេក	ឆ្នាំនេះឆ្នាំ(ស្នែក?)
	ក្នុងតែនឹងមាន។	
ចិត្តល្អក្រខ្លួន	ចាំទុកជាក្បួន	ជាក្បាលនិទាន
ឃើញអ្នកទុរគត	កំសត់អត់ឃ្លាន	មិនស្គាល់ពោះរៀន
	ហ៊ានអោយជឿខ្លី។	
ទៅទារមិនអោយ	តឹងតឿនញយៗ	ខឹងប្តឹងកើតក្តី
ខាតទាំងទ្រព្យចាស់	អស់ទាំងទ្រព្យថ្មី	ស្តមគោក្របី

	រលកខ្លាំងថៃ ។	
ចិត្តល្អមួយទៀត	មេត្រីជាញាតិ	សំដីខ្លីស្រែ
បានស្រូបស៊ីស្តប់	ត្រលប់កាច់កែ	រំលងឆ្នាំខែ
	ដកហូតមិនបាន។	
១៥៥ - អែងប្តឹងវា ត	ក្តីទាល់តែក្រ	អស់ឆ្នាំអស់បាន
របស់ក៏ខាត	របរក៏ខាន	ដឹងអស់ប៉ុន្មាន
	ទំរាំចាញ់ឈ្នះ។	
ទ្រព្យធនអ្វីៗ	ចងការជឿខ្លី	មើលមុខអោយច្បាស់
កុំចោលច្បាប់ខ្មែរ	កុំភ្លេចច្បាប់ព្រះ	តាមតែប្រទះ
	ប្រទាញសងខាង។	
ចាំចិត្តកណ្តាល	បើនឹងឈឺឆ្កាល	សប្បុរសមើលយ៉ាង
រៀនសូត្ររៀនប្រាជ្ញ	កាចកុំក្តេងក្តាង	ក្រែងគ្រោះសំណាង
	ខ្មោចខាងវាស្តប់។	
ល្អមិនក្រយូរ	ស្វែងរៀនរកគ្រូ	ស្វិតស្វាយទ្រព្យ
គ្រូវាយកុំខឹង	អោយប្រឹងខំផ្តាច់	ចេះមន្តសាយសព្វ
	ត្រលប់ជាមាន។	
ធម្មតាអ្នកចេះ	អ្នកស្វែងចំណេះ	ចេះផ្សិតខំរៀន
ឆ្លាក់គូរក្បូរក្បាច់	សាច់សិល្ប៍រៀន	អ្នកខ្សត់អត់ឃ្លាន
	ព្រោះចិត្តអាក្រក់។	
១៦០ - ខូចខិលល្ងង់ខ្លៅ	គ្រូជេរប្រដៅ	ខឹងលបសំលក់

របេញរបុញ	ភូតភរកុហក	ស្វីប្លន់លូចឆក់
	មិនខំធ្វើស្រែ។	
អ្នកប្លន់អ្នកលូច	ឆក់បានតិចតួច	បានគ្រាន់ថើដៃ
ដល់គេឃើញមុខ	ត្រូវគុកច្រើនខែ	អាក្រក់ដល់ម៉ែ
	ខូចកេរ្តិ៍ដល់អូរ។	
ចង់ខ្ពស់បានទាប	ចង់ចឹងចង់លាភ	វែងបាត់ធនទៅ
ពាក្យពីបូរាណ	លោកអានតំរូវ	វិកមនុស្សអិលូរ
	ត្រូវតាមតំរាយ។	
អ្នកលូចអ្នកប្លន់	ចង់បានប្រពន្ធ	ចេញជួញស្រុកឆ្ងាយ
ទិញងារមេស្រុក	ស្លុកធ្វើចៅហ្វាយ	ចង់ឆ្អឹងសប្បាយ
	ចាយប្រាក់រាជការ។	
ឆបាំងបំបាត់	លូចបានដោយស្ងាត់	អាងមានប្រាជ្ញា
ក្រលេកថ្នាំងដៃ	កាលែបោះត្រា	ទាស់ភ្នែកទេវតា
	រក្សាផែនដី។	
១៦៥ - មួយទៀតទូរជន	ធ្វើបាបបានបុណ្យ	គឺបុណ្យមន្ត្រី
ទោសទៅចងចាប់	កាប់អិតប្រណី	បានបុណ្យមន្ត្រី
	ព្រោះបុណ្យធ្វើបាប។	
អំពើទាំងអស់	កុំសាងអោយសោះ	ចៀសវាងដរាប
កាន់សីលព្រះពុទ្ធ	អោនលុតអោនក្រាប	ថើក្រដុនដាប
	មានទេវតាជួយ។	

កូនអើយទេវតា	ស្ថិតសព្វព្រឹក្សា	រងោករង្វយ
មនុស្សទ្រូស្តរិស្សា	អែណានិមួយ	ទេវតាពុំជួយ
	ចំណាំស្គាល់មុន។	
មិនដែលកំបាំង	រាជការបារាំង	គេចាប់ដាក់គុក
ដល់ខ្លួនស្លាប់ទៅ	នៅរងសោយទុក្ខ	សោយទោសនរក
	ទាំងពីរកន្លែង។	
នរកបារាំង	មានខ្សោយមានខ្លាំង	មានខ្លីមានវែង
នរកយម្ពុបាល	គេផ្ទាល់អិតក្រែង	ព្រះអង្គសំដែង
	ថាលានកោដិឆ្នាំ។	
១៧០ - ហេតុនេះគួររាង	គួរចាលគួររាង	គួរចងគួរចាំ
គួរកុំធ្វើបាប	ដរាបខ្លាចកម្ម	គួរកាន់សីលប្រាំ
	បណ្តាំសាសនា។	
ហៃកូនចៅអើយ	ក្រលាបអស់ហើយ	មិនដូចដូនតា
ភ្លៀងជនខែប្រាំង	រាំងខែវស្សា	ឆ្នាំវករកា
	ត្រីស័កនេះអែង។	
រនោចផល្កុន	រកាពីមុន	អែកស័កដាក់ស្តែង
ក្នុងខ្នើតផល្កុន	ជនគ្រប់កន្លែង	ទាំងគេទាំងអែង
	ធ្វើស្រែមិនបានផល។	
ឆ្នាំរោងឆស័ក	វិសាខភ្លៀងធ្លាក់	ពីររោចសំគាល់
យប់ថ្ងៃអាទិត្យ	ងងឹតព្យុះខ្យល់	ភ្លៀងជនពេញផ្ទាល់

	ពេញវាលតូចធំ។	
ពេញអូរពេញជ្រោះ	ដើមឈើទាបខ្ពស់	រលុះរលំ
វិស្សីស្រុកយើង	រលើងទាំងគុម្ព	ទើបគ្រាប់វាផ្គុំ
	ផ្លួចដុះជាថ្មី។	
១៧៥ - ឆ្នាំចកុរជូត	រាំងរីងរហូត	គ្រប់ឆ្នាំទាំងបី
កើតទាំងជំងឺ	ស្លាប់មនុស្សប្រុសស្រី	ខាលថោះអស់ភ័យ
	ធ្វើស្រែស្រូវបាន។	
ភ្លៀងឆ្នាំម្យាញ់	រលើងក្បាលក្រាញ់	ត្រូវតាមបុរាណ
កត្តិកជនវាល	រាលសព្វស្មសាន	អ្នកស្ទឹងប៉ុន្មាន
	រលួយស្រូវអស់។	
ដាច់ថ្នល់ខានដើរ	រាជការគេប្រើ	ទាំងចាស់កំលោះ
មមែរងកម្ម	បញ្ជាំកេរ្តិ៍កោះ	គ្មានអ្វីស៊ីសោះ
	ដាច់ពោះក្សិណក្ស័យ។	
ខែចៃត្រឡាំវក	ស្រលះពពក	កើតមានសម័យ
ជាហេតុអស្ចារ្យ	សុរិយាល្ងាចថ្ងៃ	អុត្យាតង្រៃ
	ឃើញសត្វអ្វីហោះ។	
ពីជើងទៅត្បូង	ចាស់ក្មេងមើលច្រូង	បានឃើញទាំងអស់
មើលមិនស្គាល់ជាក់	ធ្លាក់ចំចន្លោះ	បាត់ឈឹងសូន្យសោះ
	មិនដឹងទៅណា។	
១៨០ - កាលមុននោះមក	ខែបុស្សឆ្នាំវក	លែងមានប្រាជ្ញា

មានតែមេស្រុក	វាស់បែងក្រឡា	ដីមួយហិកតា
	ត្រូវសែសឹបចាំង។	
រង្វាន់មេស្រុក	ត្រូវហូតមួយទុក	ដប់ជូនបារាំង
ទៅដល់ប៊ុយរ៉ូ	បង្ហូរដាក់ឃ្នាំង	ពូជពីរកន្លាំង
	ក៏ជាប់ពន្ធដែរ។	
គ្មានធ្នូគ្មានតឹង	កូនអើយខំប្រឹង	ជាតិអែងជាខ្មែរ
ក្មេងប្រុសជំទង់	នៅក្នុងអូរម៉ែ	រាជការប្រិតប្រៃ
	ថាអោយបង់ប្រាក់។	
កូនចៅប្រុសស្រី	កើតមកលើដី	ខំរកលុយកាក់
បានហើយប្រឹងខំ	ផ្សំគ្នាទុកដាក់	គ្រាន់ទិញស្លៀកពាក់
	បង់ថ្លៃរាជការ។	
ភទ្របទឆ្នាំច	ចាប់គោខ្មៅស	ដុតដែកបោះគ្រា
ដល់កុរជូតផ្លូវ	តំរូវយ៉ាងណា	នឹងកើតអស្ចារ្យ
	រហូតរាល់ឆ្នាំ។	
១៨៥ - នគរថ្កើងប្លែក	សប្បាយតែភ្នែក	ក្នុងចិត្តរងកម្ម
កូនប្រុសបណ្តាច់	កុំភ្លេចបណ្តាំ	កប្បាសសូត្រថ្នាំ
	ត្រីមុំលែងថោក។	
ដូងស្លាអំពៅ	អំបិលស្ករស្រូវ	មានទៅមានមក
មានចុះមានឡើង	រាស្ត្រយើងល្មមយក	ល្មមវេលែលក
	គួរយកគួរខាន។	

កប្បាសនិងថ្នាំ	គួរដាស់ដីដាំ	ធ្វើដៃអែងបាន
កុំអាងខ្ជិលពេក	កុំដេកឈប់ខាន ម៉ែអូរដូនតា។	កុំចោលបុរាណ
ដីកេរគរគោក	កុំអាងខ្ជិលជោក	ទៅឈ្លាក់ចិនផ្សារ
កូនចៅស្រីៗ	ខំរៀនធ្វើការ មានមាត់ចេះស្តី។	បើគ្មានប្រាជ្ញា
អោយសួរចាស់ៗ	រៀនបោះកប្បាស	ផ្ដេចមូរសំលី
រៀនកូតរៀនការ	ត្រសាវពាត់រៃ កុំបីចន្លោះ។	ហូលគោមគាតក្តី
១៩០ - រៀនថ្កូវរៀនត្បាញ	អោយចាស់បង្ហាញ	បង្ហាត់ទាំងអស់
សំពត់បែបងាយ	លាយសូត្រអំបោះ ឈ្មោះការជាស្រី។	កុំទិញគេសោះ
ទិញដូរតែលាក់	អញ្ចូលចេសចាក់	ព្រហូតជាបី
ធ្មេញឈើឈ្នាន់ផ្សំ	ក្ដារមូរក្ដារកី មុខប្តីជាប្រុស។	ត្រល់ខ្នារវិស្សី
តាំងពីឆ្នាំច	ការអ្វីក្រាៗ	ខំរៀនទៅចុះ
ទាន់មានចាស់នៅ	ស្គាល់ត្រូវស្គាល់ខុស គ្មានមនុស្សចេះដឹង។	ចាស់ស្លាប់រលស់
រកស៊ីអោយញឹក	ដេកយប់រលឹក	រឹតក្បួនអោយតឹង
បើភ្នាក់កាលណា	កាន់ការកាលនឹង	កូនអើយខំប្រឹង

	ទាំងប្រុសទាំងស្រី។	
រមៀតស្លឹកគ្រៃ	ដីរម្ងូសខ្លឹមខ្លឹម	មានដីដាំចុះ
ដាំដើមអ្វីៗ	ចំណីគ្រប់ឈ្មោះ	គ្រឿងស៊ីឆ្កែតពោះ
	ជុះចោលទទេ។	
១៩៥ - ជុះទិសខាងជើង	ជុះដាក់ដីយើង	កុំជុះដីគេ
កុំជុះដាក់ផ្លូវ	ត្រូវមាត់ក្មេងដេរ	ដីសល់ទំនេរ
	ល្មមមាត់ជុះទៅ។	
សក់មួយជាដប់	ជ្រៀតសិតអោយសព្វ	កុំអោយសល់នៅ
បើប្រាជ្ញារាក់	ចាក់ចិត្តអោយជ្រៅ	ដាំចេកអំពៅ
	ដូរស្រូវអង្ករ។	
កើតមកជាមនុស្ស	មួយព្រួយចង់រស់	មួយព្រួយចង់ល្អ
ពីនេះជាធំ	វានាំអោយក្រ	ចាំជាតំណ
	តជាទំនុក។	
មនុស្សមានយាទមិនច្រើន	កូននៅខ្ញុំចិន	ព្រោះម្តាយអូរពុក
ធ្វើស្រែមិនត្រូវ	គ្មានស្រូវជង្រុក	កូនអើយចាំទុក
	នេះមុខមេក្រ។	
មេ១ជាធំ	កំលោះក្រមុំ	ស្លៀកពាក់ចង់ល្អ
បើបានបែបខ្មៅ	ថានៅបែបស	ទើបគ្រាន់អន់ក្រ
	ត្រជរចង់ផ្អែង។	
២០០ - ក្រលាបនគរ	រឹងរឹតកើតចោរ	ច្រើនឡើងច្រើនឡើង

ពាលរឹងក្រអើត	ចើតម៉ើតចើតម៉ើង	ក្រដាស់យ៉ាងស្តើង
	ចាយរហែកនៅដៃ។	
ប្រាក់ចាយអស់ទៅ	ព្រោះមនុស្សអិលូរ	អុត្យាតចង្រៃ
ជាតិខ្មែរប្រភេទ	ក្រលែតក្រលែ	ក្រលាស់សាសន៍សែយ
	សព្វសត្វនានា។	
ជាតិខ្មែរប្រខុស	ស្រីក្លែងធ្វើប្រុស	ប្រុសក្លែងធ្វើជ្វា
យកប្តីប្រពន្ធ	មិនស្គាល់មីងមា	បុណ្យទានការងារ
	កាប់គ្នាអិតក្រែង។	
ល្ងង់រិកធ្វើចេះ	គោចងក្រដោកសេះ	ប្រុសៗដុះស្នែង
ស្រីពាក់អាវខ្លី	ប្រុសពាក់អាវវែង	សារុងហៀរកែង
	ធ្វើអែងអ្នកគ្រាន់។	
កាន់ចិត្តសីហាលោ	សេះទឹមនឹងគោ	ចាក់ហោលាន់ៗ
រកស៊ីមួយថ្ងៃ	ចង់បានមួយពាន់	បរគោដល់មាន់
	ចាក់កាប់ជាប់គុក។	
២០៥ - រឿងល្ងង់បៀប៉ោ	ច្រើនទៅជាចោរ	ប្រកាសហាមទុក
ចូរកូនប្រយ័ត្ន	ប្រយោជន៍ទៅមុខ	ចាំជាទំនុក
	ដំណកូនចៅ។	
អ្នកកុំប្រហែស	រាជការនិរទេស	កំចាត់ចេញទៅ
រាជការអាណិត	ខំប្រិតប្រដៅ	កុំលោភល្ងង់ខ្លៅ
	ថោកដៅត្រកូល។	

ប្រយ័ត្នក្រែងក្រ	ផ្លូវច្បាប់ល្អៗ	អ្នកខំប្រមូល
ផ្លូវរៀបអាពាហ៍	អ្នកកុំដើរចូល	ហៅផ្លូវមិនស្រួល
	លង់ផុតគំនិត។	
ដើរផ្លូវកណ្តាល	ស្រលាញ់ស្និតស្នាល	ឈឺឆ្កាលដោយពិត
មគ្គុទ្ទេសសីលទាន	ឈានចូលអោយជិត	យកធម៌ជាមិត្ត
	មិនអិតអំពើ។	
មនុស្សម្នាក់ច្រើនឆោត	ច្រើនគ្មានគេកោត	ឈឺគ្មានគេមើល
ស្លាប់អិតគេព្រួយ	គេជួយទាំងស្ទើរ	មិនដែលឡើងលើ
	ច្រមុះចុះក្រោម។	
២១០ - កូនចៅស្រីៗ	ក្រមុំសារខ្លី	រៀនឆោតអោយល្មម
ប្រុសស្មើមែអូរ	ឆ្ងរឆប្រលោម	មើលរូបមើលឆោម
	កុំព្រមដោយងាយ។	
កុំភ្លឺចក្កក់ក្នុង	បើចិត្តស្រលាញ់	កុំចេញនិយាយ
បើស្អប់កុំប្តឹង	បើខឹងកុំឆ្ងាយ	កុំពោះកុំវាយ
	កុំងាយធ្វើស្និទ្ធ។	
កុំដើរប្រាប់គេ	កុំអាងអួតដេរ	ក្រែងប្រុសឈឺចិត្ត
នៅអោយតែនឹង	កុំរល់ធ្វើស្និទ្ធ	ប្រុសនឹងអាណិត
	គិតចូលដណ្តឹង។	
បើមែអូរអោយ	មើលមុខមើលក្រោយ	អាក្រក់ខ្មៅផ្អឹង
ប្រកែកដោយស្ងាត់	កុំខ្លាចម្តាយខឹង	កើតកូនមកតឹង

ពិបាកចាយណាស់។

កុំឃ្លានចំណី	កុំខ្លាចអត់ប្តី	កុំភ័យខ្លាចចាស់
មើលមុខអែងផង	កុំរើសអិតខ្មាស	ខ្លួនល្អស្រលះ
	មិនខ្វះគេស្តី។	
២១៥ - បើបានជាខូច	ទាន់ដើមនៅតូច	ខែពីរខែបី
រៀសឆ្លើយប្រញាប់	ប្រាប់គ្នាស្រីៗ	កុំលាក់ធ្វើអី
	ក្នុងតែគេដឹង។	
កុំមាយាបេះក្រូច	មារយាទចេះតែខូច	មាត់ចេះតែខឹង
គេថាត្រង់ណា	ជេរគេត្រង់បង្កឹង	ជេរហើយខំប្រឹង
	យកថ្មសង្កត់។	
រំលាយរំលូត	អាក្រក់តែគូទ	អូតល្អតែមាត់
មានគេឃើញច្បាស់	ម្តុះរឹងហ៊ានស្បថ	ទោសនេះនឹងភ្លាត់
	ធ្លាក់ទៅអវចី។	
ចោរកាចល្ងង់ខ្លៅ	ប្រាជ្ញប្រាមប្រដៅ	ហៅបារាជិកស្រី
មេបាគេកាច់	ស្លាប់ពីរស្លាប់បី	រំលូតកូនខ្ចី
	ស្មើរំលាយព្រះ។	
មានកាលមានក្ស័យ	ខ្លិនជើងខ្លិនដៃ	កខ្វះកខ្វាស
ខ្វាក់ភ្នែកអន្ធការ	អនិច្ចារ្យបណាស់	អាក្រក់កេរ្តិ៍ខ្មាស
	តកូនតទៅ។	
២២០ - អសោចសុសសាយ	សុសសព្វដល់ម្តាយ	ដល់ពូជពង្សដៅ

ស្លាប់ទៅរងទុក្ខ	នរកឋានក្រៅ	គេស្រុះទឹកក្តៅ
	ស្លាប់ទៅរស់ទៀត។	
ស៊ីខ្លះឈាមអែង	ព្រះអង្គសំដែង	ថាម៉ឺនសែនជាតិ
ឡើងមកជាប្រេត	ហេតុកម្មមិនឃ្លាត	អត់ឃ្លាតគ្មានញាតិ
	ហែកកូនអែងស៊ី។	
ព្រះពុទ្ធលែងប្រោស	ធម៌លែងសន្តោស	សោយទុក្ខរក្សី
ហេតុចិត្តវិស្សា	មិច្ឆាទិដ្ឋិ	កើតជាជ្រូកញី
	គេគ្រៀវគេចាក់។	
អសង្ខេយ្យឆ្នាំ	ហេតុផលសេសកម្ម	កើតជាមនុស្សខ្ជាក់
មនុស្សខ្លាំងទ្រៃមទ្រម	ជាគមជាតាក់	ខ្ចើយឆ្គួតអបលក្ខណ៍
	ជាអ្នកអិតប្តី។	
បើម្តាយជួយព្រូត	ជួយនាំរំលូត	រំលាយកូនខ្ចី
នរកប្រេតព្រមគ្នា	មិនឃើញរស្មី	ត្បិតចិត្តតិរិយ
	ទាំងម្តាយទាំងកូន។	
២២៥ - ហេតុនេះគួរខ្លាច	ធម្មតាចោរកាច	មិនដែលស្ងាត់សូន្យ
អសោចកេរ្តិ៍ឈ្មោះ	ទាំងអស់បងប្អូន	មេបាតាជូន
	កាត់កាលលែងរាប់។	
គួរប្រុងអិរិយា	កើតទាន់សាសនា	ហៅមហាមានភ័ព្វ
ទាំងស្រីទាំងប្រុស	កុំបីអោយធ្លាប់	គួរខំរៀនផ្តាប់
	បរលោកលោកិយ។	

អែខុសនឹងគាប់	ថើនឹងរៀបរាប់	រាល់រូបប្រុសស្រី
គាប់ខុសនៅចិត្ត	ខុសគាប់នៅស្តី	គំរប់ជាថី
	ខុសត្រូវនៅកាយ។	
កូនប្រុងប្រព្រឹត្ត	ការកេរ្តិ៍អោយជិត	គំនិតអោយឆ្ងាយ
កើតមកជាខ្មែរ	កុំប្រែក្លែងក្លាយ	ធម្មតាសប្បាយ
	វាតែងអោយទុក្ខ។	
អោយទោសអោយទែង	ទាស់តែម្នាក់អែង	ដល់ម្តាយអូរពុក
រឺអែរឿងទោស	មានតែពីរមុខ	មួយនៅនរក
	មួយនាលោកិយ។	
២៣០ - លោកោទោសោ	កើតពីមោហោ	រាល់រូបប្រុសស្រី
គួរកាន់មេត្តា	កតញ្ញូខន្តី	នេះជាបាលី
	ទៅកាន់បរលោក។	
ពាក្យពិតប្រដៅ	អោយអស់កូនចៅ	ប្រព្រឹត្តរៀនយក
កូនណាមិនរៀន	កូននឹងមារយាទថោក	នឹងធ្លាក់ជ្រុលជ្រក
	ក្នុងចតុបាយ។	
ធំស្រេចនៅស្លូត	សុខខ្លួនរហូត	ដរាបវែងឆ្ងាយ
ខន្តីអំណត់	សង្កត់ក្នុងកាយ	ជាតិជនទាំងឡាយ
	កំរកាន់បាន។	
ចេះហើយមិនដឹង	ចិត្តនៅម្នះរឹង	ប្រឹងរកកម្មដ្ឋាន
រកធម៌មិនយល់	ខ្ជិលខ្ជល់ឈប់ខាន	បន្ទោសបុរាណ

	ថាគ្មាននិស្ស័យ។	
វិបាបនិងបុណ្យ	មានចិត្តជាមុន	មាត់ជាបច្ច័យ
នាំចុះនាំឡើង	ពីជើងពីដៃ	សន្សំសព្វថ្ងៃ
	ឈ្មោះហៅសំណាង។	
២៣៥ - កើតក្នុងលោកិយ	រាល់រូបប្រុសស្រី	មានចិត្តមានអាង
កុសលអកុសល	ប្រទាញសងខាង	រូបនៅគេងតាង
	តែងតាមទៅមក។	
មគ្គផលសីលទាន	បើល្ងង់អោយរៀន	បើគ្មានអោយរក
យល់ល្អសាងស្អាត	សង្វាតជ្រៀតជ្រក	ជ្រើសរើសរៀនរក
	រក្សារូបកាយ។	
នេះជាហៅច្បាប់	ជាទីសណ្តាប់	សណ្តានទាំងឡាយ
កូនចៅប្រុសស្រី	កុំបីនឿយណាយ	សង្ខេបបរិយាយ
	និដ្ឋិតិចែងចប់។	
អ្នកព្រះភិរម្យ	អាចារ្យង៉ុយខ្ញុំ	បង្គំម្រាមដប់
លើសលស់ឆ្នាំឆ្នង	រំលងពុំគាប់	ពុំគួរសមសព្វ
	សុសសាយសេចក្តី។	
កាយកម្មវិធីកម្ម	ឈ្មោះច្បាប់បណ្តាំ	កូនចៅប្រុសស្រី
ជាបរមត្ថក្រៅ	មិនហៅបាលី	បរលោកលោកិយ
	ទាំងពីរកន្លែង។	
២៤០ - បើលោកអែណា	ចេះចាំធម៌អាថ៌	ប្រាកដជាក់ស្តែង

ឃើញខុសត្រង់ណា

កុំថាជាល្បែង

ដ្បិតពាក្យខ្ញុំតែង

អោយក្មេងវាភ័យ។

មិនមែនភរភូត

កុំថាខ្ញុំអួត

ប្រាជ្ញាខ្ញុំវៃ

ឃើញមនុស្សវង្វេង

ខ្ញុំតែងច្បាប់ថ្មី

អស់អាចិសេចក្តី

អេរិចបំហោង។

ព្រះភិរម្យភាសា អ៊ូ ហៅ ឌុយ